

A DIFFERENT VIEW

photography by Pierre Volpe

www.volpe.be

© Pierre Volpe (www.volpe.be)

**Digitale fotografie
- low- & highkey-fotografie -**

© Pierre Volpe
V2012

Digitale fotografie

- low- & highkey-fotografie -

© Pierre Volpe
V2012

INHOUDSOPGAVE

1 – HET MATERIEEL.....	4
1.1 Studioflitsers	4
1.2 Flitsaccessoires	5
1.3 Reflectiepanelen.....	6
1.4 Infini's en ophangingen.....	8
.....	8
2 – MODELFOTOGRAFIE	9
2.1 Werken met modellen	9
2.1.1 Waar vind ik een model?.....	9
2.1.2 Goede afspraken maken goede vrienden	10
2.1.3 Do's and dont's bij het werken met een model	12
2.2 Regisseren is niet zo moeilijk	14
2.3 Beeldtaal	15
3 – LOW-KEY-FOTOGRAFIE	16
3.1 Wat is low-key-fotografie?.....	16
3.2 Opstelling	17
4 – HIGH-KEY-FOTOGRAFIE	18
4.1 Wat is high-key-fotografie?	18
4.2 Opstelling	19

1 – HET MATERIEEL

1.1 Studioflitsers

Goede studioflitsers zijn een dure investering maar zijn voor de studiofotograaf echt onontbeerlijk. Je kan overwegen om te starten met halogeenstralers (bouwlampen), maar die geven dermate veel warmte af dat het voor het model echt niet meer aangenaam werken is.

'Top of the bill': het merk Elinchrom dat van Zwitserse makelij is. Een goed betaalbaar alternatief is het merk Bowens, in België en Nederland courant verkrijgbaar. Dat laatste is wel een van de belangrijkste criteria in het kiezen van een alternatief merk want vroeg of laat krijg je toch stukken en moet er bijvoorbeeld een instellicht vervangen worden. De kracht van de flitser bepaalt mee de prijs. Voor een kleine portretstudio volstaan lampen van ca 200-300 Ws. Wil je ook al eens een model ten voete uit fotograferen dan zou ik toch opteren voor iets krachtigere lampen: 400 Ws bijvoorbeeld.

Digitale studioflitsers zijn fijner af te regelen dan de analoge, maar zijn ook behoorlijk duurder. Je kan je daarenboven ook de vraag stellen of dit echt nodig is. Voor grotere studio's of flitsers die moeilijk bereikbaar zijn, heeft Elinchrom ook een afstandsbediening die zelfs kan uitgebreid worden met een computerprogramma om de flitsers vanaf de pc te kunnen aansturen. Deze zijn echter alleen op de digitale flitsers te gebruiken.

Tegenwoordig zijn de continulichten fel in opmars. Vooral voor de productfotografie zijn ze handig omdat ze een continu licht geven en je kan dus op voorhand de foto beter inschatten. De moderne continulichten worden gemaakt op basis van TL-lampen of spaarlampen en verbruiken dus zeer weinig. Daarenboven produceren ze zeer weinig warmte wat voor de culinaire fotografie dan weer zeer handig is. Voor het echte studiowerk met modellen moet je echter zulke krachtige lampensets kopen dat je het budget van een studioflitser behoorlijk gaat overschrijden. Daarenboven geven ze zo een diffuus licht dat het gebruik i.f.v. een low-key-opname nagenoeg niet mogelijk is.

Zowel flitsers als continulichten zijn geijkt op een kleurtemperatuur van tussen de 5600 K en de 6000 K. Dat benadert het daglicht (6500 K) dus zeer goed. Dit maakt dat je met een gewone consumer-camera ook prima in de studio kunt werken. Werk je met niet geijkte lichtbronnen zoals halogeenstralers, spots, zelfgemaakte tl-lichtbakken, enz ... dan zul je eerst je camera moeten ijken op een grijskaart of een wit blad papier.

1.2 Flitsaccessoires

De softbox

Tegenwoordig zowat de standaarduitbreiding van een studioflits. Vroeger gebruikte men het zgn parapluutje (al dan niet transparant) meer dan een softbox.

De softbox richt het licht echter beter maar maakt het tegelijk ook zeer diffuus. Zo ontstaat zachte belichting.

De reflector

Deze dient om het licht zoveel mogelijk naar voren te richten. Door de glanzende binnenzijde wordt het licht echter ook nog ietwat naar de zijkanten gereflecteerd. De reflector produceert – in tegenstelling tot de softbox – een heel hard licht dat zeer zware schaduwen zal werpen.

Reflectoren bestaan in diverse vormen; de reflectiehoek is daarbij bepalend.

De snoot

De snoot is bedoeld om het licht tot een zeer smalle lichtbundel te concentreren. De conisch toelopende vorm maakt dat het licht alleen naar voor samengebundeld wordt. Door de matzwarte binnenbekleding krijg je geen reflectie van licht dat door de monding zou kunnen verstrooid worden.

Op de afbeelding zien we ook dat de snoot voorzien is van een 'grid' of 'honey comb' (honingraat). Dat fungeert als extra beveiliging tegen verstrooiing van het licht bij de mond.

De grid

Dit voorzetstuk past op een reflector of op een snoot. Zoals gezegd, dient de grid om het uitkomende licht uitsluitend voorwaarts te projecteren. Dergelijk voorzetstuk gaat uiteraard wel met een deel van het licht lopen. Met een degelijke flitser kan dat echter geen probleem zijn.

Barn doors

Letterlijk vertaald: schuurdeuren. Het toestel lijkt er inderdaad wel een beetje op. Bedoeling is om het gereflecteerde licht dat via een reflector op de flits naar buiten komt wat te richten. Zo ontstaat er geen ongewenst strooilicht. Het werkt dus een beetje als een zonnekap op je lens, maar nu op de lichtbron.

Vaak zijn barn doors voorzien van een houder om gekleurde folies in te plaatsen zodat je met gekleurd licht kunt experimenteren. Gebruik daar alleen de speciale, hittebestendige folies voor. Gewone plasticfolies smelten haast onmiddellijk door de grote warmteproductie van het instellicht.

Opzetprojector

Dit opzetstuk laat je toe om een bepaald motief haarscherp op het model en/of op de achtergrond te projecteren. Zo kun je bijvoorbeeld nabootsen dat een model achter zonneblinden staat. Je kunt dit niet met een gewone diaprojector doen. Het licht ervan is helaas niet sterk genoeg en zou worden weg geflitst indien je dit in combinatie met een flitser zou doen. Dergelijke opzetprojector wordt ook wel eens 'optical snoot' genoemd.

1.3 Reflectiepanelen

Reflectiepanelen hebben tot doel het licht te reflecteren. Dat lijkt zeer logisch, maar weinig mensen weten dat ze ook kunnen gebruikt worden om licht te absorberen. De draagbare reflectiepanelen van bijvoorbeeld het merk 'Lastolite' hebben niet alleen een zilverkleurige en een goudkleurige reflectielaag. Je kunt er ook een witte of zwarte hoes over trekken. Gebruik je ze zonder overtrekhoes, dan kun je ze als diffusiepaneel gebruiken. Zeer universeel inzetbaar dus.

Reflectiepanelen zijn er in diverse maten en vormen. Hoe groter de studio, hoe groter het paneel kan zijn. Voor kleinere studio's en voor mobiel werk zijn de opvouwbare dingen het best.

Je kunt echter ook een reflectiepaneel maken van een witte isolatieplaat (isomoplaat). Het meest gekende statievenmerk 'Manfrotto' heeft zelfs een speciale vorkvormige houder ontwikkeld om dergelijke isolatieplaat op te kunnen steken en zo de handen vrij te hebben. Als je de vork monteert op een 'Magic arm' (een speciaal type statief), kun je het reflectiepaneel kantelen in gelijk welke richting.

Ook voor kleinere reflectiepaneeltjes heeft Manfrotto een speciale klem ontworpen zodat je je handen kunt vrij houden eens je het reflectiepaneel in de juiste positie hebt gemonteerd.

Zelfs met een zwaardere papierklem zou dit ook best lukken. Alleen zal het je wat moeite kosten om het standaard opzetstuk apart te vinden en aan de klem te bevestigen. Voor de prijs van de kant-en-klare klem hoef je de aankoop niet te laten en hoef je zelf niet te beginnen knutselen.

Wil je toch zelf aan de slag, dan is het eerste wat je zeker moet maken een staander om een grotere isoleerplaat in te . Vaak kun je zilverkleurige (of koudkleurige) isolatiefolies in de handel kopen. Maak dan een geschikt houten kader waar je deze folies op kunt monteren.

TIP: in de winterperiode kun je vaak voor enkele euro's een oprolbaar isolatiedeken voor de voorruit van je wagen kopen. Eén zijde daarvan is doorgaans zilverkleurig. Het perfecte reflectiepaneel om op een houten kader te monteren.

1.4 Infini's en ophangingen

Voor portret- en model-fotografie in de studio voorzie je best een neutrale achtergrond. Die mag geen storende tekeningen in beeld brengen. In veel gevallen zijn dat gekleurde rollen papier die in een ronde boog van aan het plafond naar de vloer gelegd worden.

Dergelijke opstelling heet "een infini". Er is schijnbaar geen einde aan de vloer omdat er geen vouw in het papier gemaakt is. In grote professionele studio's die maar in 1 ding gespecialiseerd zijn, gaat men zelfs vaak de ronding in de hoek tussen vloer en muur vast maken met beton of met kunststof. Dat beperkt natuurlijk de creativiteit van de fotograaf. Dergelijke papieren rollen kunnen in de vakhandel gekocht worden. Er bestaan ook zeer professioneel ogende ophangsystemen soms met een handig oprolsysteem bestaand uit katrollen met kettinkjes.

Voor de fotograaf die vaak met zijn studio op stap moet, bestaan er ook verplaatsbare houders voor achtergronden. Het merk Manfrotto is in beide systemen zowat de koploper.

In veel gevallen kan de fotograaf ook gebruik maken van doeken ipv papier. Vooral voor het verplaatsbare systeem is dat handiger omdat die met enkele klemmen tegen de dwarsliggende staaf kunnen geklemd worden.

Dergelijke doeken zijn ook weer in de vakhandel beschikbaar maar je kunt net zo goed eens binnenspringen in een textielwinkel en daar een doek zoeken met een zacht gemarmerd motief. Vouw het doek niet op want de vouwen zijn ontzettend storend in de foto. Ik frommel mijn doeken doorgaans op tot een bolletje zodat er ontzettend veel kreuken in voorkomen. Zo hoeft ik mijn doeken nooit te strijken en de kreuken zijn zo onregelmatig dat het nog een mooi effect heeft als ze onscherp in de achtergrond voorkomen.

2 – MODELFOTOGRAFIE

2.1 Werken met modellen

2.1.1 Waar vind ik een model?

- **Iemand uit je vrienden- of familiekring vragen.**

Als je in je familie of vriendenkring iemand kent waarvan je denkt (of weet) dat die persoon graag voor de lens staat, waarom zou je die dan niet eens vragen om voor je te komen poseren. Maak wel duidelijk vooraf de afspraak dat hij/zij als studieobject zal dienen en dat er mogelijk bij de eerste shoot niet al te beste foto's zullen uitkomen.

- **Modellenbureaus**

Je kunt uiteraard ook altijd bij een professioneel modellenbureau eens navragen of je model kunt inhuren. Helaas zijn professionele modellen duur. Zeker als je nog niet lang bezig bent, zal men je de volle pot aanrekenen. Eens je wat naam in het modellenmilieu krijgt, liggen de kaarten echter anders. Maar voor het zover is, zul je eerst als fotograaf een portfolio moeten opbouwen en voorleggen om te bewijzen dat het model zelf ook iets aan de foto's zal hebben. In het andere geval rekent het model niet op foto's maar op een vergoeding.

- **Advertenties zetten in lokale kranten.**

Een goed idee is om je geld te investeren in een zoekertje in een lokale krant. Vaak zijn er wel meisjes die in je buurt wonen en die wel eens graag een voor-de-lens-ervaring willen opdoen. Nogal wat meisjes dromen overigens van een 'modellencarrière'. Daar kun je dan handig op inspelen.

- **Werven via je website.**

Als je een eigen (fotografie)website hebt, kun je uiteraard daar een invulformuliertje (laten) voorzien zodat potentiële modellen zich kunnen aanbieden. De prijs en/of andere modaliteiten moeten wel duidelijk op voorhand afgesproken worden. Tevens kun je dit maar doen als je al wat ervaring hebt en een bepaald portfolio kunt laten zien waaruit je stijl blijkt. Vraag geen modellen voor naaktfotografie als je geen voorbeelden van (zelfgemaakte) naaktfoto's kunt tonen.

- **Mensen aanspreken op straat.**

Je kunt natuurlijk ook gewoonweg mensen op straat gaan aanspreken. Hiervoor moet je wel behoorlijk stevig in je schoenen staan en niet bij de eerste 'nee' de moed opgeven. Het spreekwoord zegt immers "Nee heb je, ja kun je krijgen." Maar ook nu geldt weer dat je zeer duidelijk moet kunnen omschrijven waarvoor het dient en wat de bedoeling is. Ook wat je als tegenprestatie bereid bent om te leveren. Zorg dat je steeds een visitekaartje van je op zak hebt!

- **Contacten leggen via portaalwebsites.**

Je kunt je ook abonneren op de zgn portaalwebsites waar modellen, fotografen en visagisten elkaar ontmoeten. Meestal kun je al gratis of tegen een lage vergoeding zulk een abonnement krijgen. Dan is het een kwestie van via de zoekmachine van de site modellen te zoeken die voldoen aan jouw criteria. Helaas zijn ook hier weer negatieve kantjes te bespeuren:

- Veel fotografen nemen de modellen niet echt serieus en hebben vaak andere bedoelingen dan mooie foto's te nemen. Het gevolg is dat ook hier weer geld gevraagd wordt door de modellen als je geen portfolio kunt laten zien dat in het kraam van het gevraagde model past.
- Veel – vooral jongere – modellen nemen het poseren ook niet al te serieus en leven de gemaakte afspraken helemaal niet na. Ze sturen hun kat zonder je ook maar enige verwittiging te geven. Het is zelfs een sport geweest van een aantal meisjes om samen af te spreken en zich in te schrijven op zulke site, gewoonweg om te zien wie de meeste aanvragen kreeg. Die meisjes zijn nooit naar 1 fotograaf geweest. Het ging hen gewoon om een soort van populariteitspoll... Laat je hierdoor ook weer niet ontmoedigen ook al is dat

zeer frustrerend. Zoek je modellen dus zeker ook bij de mannen en kies vooral in het begin volwassen vrouwen. Voorbeelden van dergelijke sites zijn www.modellennet.be, www.dutchheaven.nl, ...

2.1.2 Goede afspraken maken goede vrienden

Vaak hoor je in het nieuws over de problemen die kunnen ontstaan wanneer een fotograaf een foto van een model publiceert, terwijl het model dit helemaal niet wil. De wetgeving schrijft een aantal spelregels voor die in drie soorten rechten ingesloten zijn : het portretrecht, het auteursrecht en het publicatierecht. Als je vervelende situaties na de shoot wil voorkomen, maak je niet alleen goede afspraken met je model, maar werk je ook steeds met een contract. Achteraan volgt een voorbeeld van dergelijk contract.

Zorg ervoor dat je contract steeds op 1 blad past (max 2 bladzijden) of print alles op een A3-blad zodat er later geen discussie kan ontstaan over al dan niet aangehechte bladzijden. Als je toch meerdere pagina's bijeen wilt nemen, laat dan iedere pagina ondertekenen.

Op de volgende bladzijde vind je een voorbeeldcontract.

A DIFFERENT VIEW

photography by Pierre Volpe

MODELLENCONTRACT

<u>De fotograaf:</u>	<u>Het model of een van de ouders:</u>	<u>De visagist:</u>

Bovenvermelde partijen verklaren doormiddel van hun handtekening akkoord te gaan met de tekst en inhoud van deze overeenkomst (dit contract). Voor minderjarige modellen is de toestemming en de handtekening van een van de ouders verplicht

Art 1 - Privacyverklaringen

- Het is voor beide partijen niet toegestaan om zich in het openbaar onrespectvol te uiten met betrekking tot deze shoot of t.a.v. de andere partij.
- Noch de fotograaf, noch het model zal in de toekomst feiten en/of resultaten, die met dit contract in directe samenhang staan, opzettelijk tot schade van de ander benutten.
- Alle persoonlijke en persoonsgegevens van het model worden enkel voor interne doeleinden gebruikt. Dit houdt in dat op geen enkel moment informatie over het model aan derden wordt doorgegeven of op geen enkele manier beschikbaar wordt gemaakt voor mensen niet opgenomen in dit contract.
- Het model mag wel – bij wijze van publiciteit – de contactinformatie van de fotograaf doorgeven aan derden.

Art. 2 - Algemeen

- Het model verklaart minder/meerderjarig te zijn (schrappen wat niet past)
- De opnamen worden gemaakt op donderdag 7 juni 2012 in de studio van de fotograaf te Brecht.
- Er wordt een fotoreportage gemaakt voor privé-gebruik.
- Iedereen vermeld in dit contract draagt de eigen verantwoordelijkheid en beroept zich niet op de aansprakelijkheid van de andere in geval van eventueel opgelopen schade, van welke aard ook.*

Art. 3 - Recht van afbeelding

- Het model heeft de beslissende stem bij het bepalen van de thema's en de te maken opnamen.
- Er werd overeengekomen dat volgende foto's gemaakt kunnen worden voor de fotosessie:

Art. 4 - Auteursrecht

- Het model bevestigt, dat hij/zij begrijpt geen aanspraak te kunnen maken op het copyright en het auteursrecht (ook niet op het bezit) van de gemaakte digitale foto's.
- Het model en evt. het promotiebureau (of de promotionele website) verbinden zich ertoe de naam van de fotograaf te vermelden bij **iedere** publicatie.
- Alleen de fotograaf heeft het auteursrecht. Het publiceren van een promotionele foto op een website van een modellenbureau geeft dit bureau niet automatisch de rechten op de foto's.
- Het model en evt. het bureau dat de foto's publiceert, verbinden zich ertoe de digitale foto's in hun oorspronkelijke vorm te bewaren. Verkleiningen met behoud van de oorspronkelijke verhoudingen zijn wel toegestaan maar uitsneden (crops), beeldbewerkingen, beeldcorrecties en het inlassen van bijkomende teksten en logo's is niet toegelaten.
- Het model heeft geen exclusiviteitsrecht op de gemaakte opnamen, noch op de stijl of de bewerkingen die op de foto's worden toegepast.

Art. 5 - Publicatierecht

- Zowel de fotograaf als het model hebben beiden het recht de foto's te publiceren om zichzelf als fotograaf resp. model te promoten. De fotograaf en het model mogen het werk uitsluitend gebruiken in een privé portfolio. Het is voor beide partijen verboden de foto's commercieel te exploiteren, tenzij met wederzijdse toestemming volgens een nieuw te maken overeenkomst.
- De publicatie van de foto's op websites met betalende toegang en/of erotische sites is hoe dan ook voor alle partijen verboden.
- Zowel de fotograaf als het model verbinden zich ertoe elkaar op de hoogte te brengen bij iedere publicatie.
- Alleen de foto's die de fotograaf afgewerkt heeft, mogen worden gepubliceerd. In geval van discussie of twijfel is het de fotograaf die de selectie bepaalt.
- De foto's mogen niet worden verkocht of doorgegeven aan magazines, kranten en uitgevers die de naam van het model of de fotograaf zouden kunnen schaden.
- Het model geeft expliciet toestemming aan de fotograaf om een zelf te bepalen selectie van de opnamen op zijn fotografiewebsite te plaatsen of te gebruiken voor zijn educatieve sites en syllabi i.v.m. fotografie & beeldbewerking, voor deelname aan fotowedstrijden, publicatie in vakbladen of te tonen op exposities (solo of in groep).

Art. 6 - Vergoedingen

- Het model ontvangt voor het poseren geen honorarium noch reiskosten, maar een vergoeding in de vorm van een cd-rom met een selectie van de gemaakte foto's in monitorresolutie (hoogte= 1000pixels, 72 dpi).
- Afdrukken: doorgaans worden de afgewerkte foto's door de fotograaf als een download beschikbaar gesteld en kan het model de foto's in eigen beheer (en op eigen kosten) bij een lokale afdrukdienst laten printen.

Opgemaakt in voldoende exemplaren, waarvan elke partij een exemplaar ontvangen heeft.

De fotograaf: Pierre Volpe

Het model (of een van de ouders):

De visagist :

2.1.3 Do's and dont's bij het werken met een model

- **Ken je camera!**

Straal de nodige professionaliteit uit en beheers de belichtingstechniek (oefen eerst met een vaas of een beeldje). Niets is zo vervelend voor een model als een fotograaf die zit te prutsen met de knopjes van zijn camera. Dergelijke handelingen moeten als een automatisme gaan. Laat je model dus niet 'bevriezen'. Als je toch problemen met je toestel zou krijgen, las dan eerst en vooral een pauze in en stel het model eerst op haar gemak met een drankje. Ondertussen kun jij aan je camera prutsen.

- **Weet vooraf rond welk thema je wilt gaan werken.**

Jij bent de dirigent, niet het model! **Jij** moet dus op voorhand weten wat soort fotografie je met het model wil gaan doen. Forceer het model tijdens de shoot niet om dingen te gaan doen die het model niet wil. Vraag niet om een lingerie shoot als het model gekomen is voor een beauty shoot of een fashion shoot. Laat staan dat je zou vragen dat ze naakt voor je zou poseren; dergelijke zaken spreek je vooraf met het model af zodat ze weet wat ze komt doen bij je. Uit de gesprekken die ik al had met de talrijke modellen die al voor me geposeerd hebben, blijkt dat nogal wat fotografen bij de aanvang van de shoot aan het model vragen "En wat heb je zoal bij je? Laat eens zien wat we vandaag kunnen gaan doen..." Dit is iets wat totaal niet kan en is eigenlijk volkomen tijdverspilling.

- **Regisseer het model**

Een andere ergernis voor modellen (die vaak voorkomt) is de fotograaf die niet kan zeggen hoe zijn model moet gaan staan of welke uitdrukking ze moet geven. **Jij** bent de regisseur in dit verhaal en **jij** moet dus het model regisseren en zeggen wat **jij** als fotograaf juist in je foto wil weergeven. Uitdrukkingen zoals "Ga daar maar staan en doe maar iets" of "beweeg maar wat" zijn volledig uit den boze! Kijk naar heel veel foto's in tijdschriften en leer van de professionals. Kijk naar de poses van de modellen, de uitdrukkingen en wat ze doen, bijv. met hun handen. Handen blijken in de praktijk zeer vervelende 'aanhangsels' te zijn bij een fotoshoot. Zeg het model wat ze met haar handen en benen moet doen.

- **Spreek duidelijk af wat, waar en wanneer.**

Waar moet het model tegen wel uur toekomen? Vaak worden die afspraken lang op voorhand gemaakt. Sommige meisjes (jongens hebben dat minder) zijn nogal slordig wat die afspraken betreft. Laat een week voordien nog eens van je horen via een mailtje of bel het model zelfs nog eens op om een duidelijke afspraak te maken. Komt hij/ze met het openbaar vervoer, wees dan galant en stel voor dat je hem/haar bij de halte komt ophalen, ook al kost je dat geld en tijd.

- **Wees onderhoudend.**

Spreek met je model en geef gemeente complimenten om haar te stimuleren en zich op zijn/haar gemak te laten voelen. Niets is zo vervelend als poseren voor iemand die heel de tijd zwijgt en nors kijkt. Laat het model zelf een cd-tje met zijn/haar favoriete muziek meebrengen en speel die muziek tijdens de shoot. Praat met je model tijdens de shoot zodat ze weet dat je met hem/haar bezig bent. Praat niet alleen over de shoot, maar ga een gesprek aan alsof je die persoon al een hele poos kent. Vraag naar andere hobby's, beroep, wat het model ertoe gebracht heeft om te gaan poseren en wat ze van jouw foto's vraagt, enz...

- **Wees een gastheer/gastvrouw.**

Ontvang je model als een echte gastheer/gastvrouw. Uit de vele verhalen van mijn modellen zijn er zelfs amateurfotografen die met hun model binnenkomen en direct naar de studio trekken om te gaan fotograferen. Laat het model eerst even tot rust komen. Geef haar iets te drinken. Bespreek de shoot vooraf; geef wat voorbeeldfoto's zodat het model al iets weet wat van haar poseerwerk verwacht wordt. Neem het contract door en licht het toe. Geef het model de nodige tijd om zich wat op te maken.

- **Voorzie een om(ont)kleedruimte.**

Hoewel veel modellen er geen gebruik van maken eens ze je wat beter kennen, hoor je toch best een kleine afzonderingsruimte te voorzien waar het model zich kan omkleden. Het komt nogal voyeuristisch over als je erbij staat terwijl ze zich omkleden. Eens ze je wat kennen, wordt de schroomdrempel vanzelf lager en stoort het hen vaak niet. Ik heb zelfs naaktmodellen die zich al in de woonkamer beginnen te ontkleden terwijl we nog een drankje nemen en het contract ondertekenen om zo de indrukken van hun kledij in de huid te laten wegtrekken.

- **Eens de goede pose aangenomen is, talm dan niet en maak die foto; anders 'sterft' het model.**

Dit is vanzelfsprekend, zou ik denken. Een onzekere fotograaf zal zeker nooit de favoriete fotograaf van dit model worden. De kans is zelfs groot dat ze volgende keer meer geld vraagt om voor je te poseren of dat ze zelfs helemaal niet meer voor je wil poseren. Hou het dus aangenaam.

- **Zorg voor de gepaste sfeer en een gepast ritme.**

Zeker bij glamourfotografie hou je best de vaart erin. De beste foto's komen pas als het model 'in the mood' komt en begint te acteren. Geef haar aanwijzingen om langzaam en zachtjes te bewegen op haar favoriete muziek.

Bij artistieke poses hou je het rustig en geef je precieze aanwijzingen over de houding, desnoods tot op de millimeter (kijk mee op de pc). Zet dan ook een passend muziekje op, liefst iets rustiger dan bij een fashionshoot. Laat de muziek passen bij het thema waarrond je gaat fotograferen.

- **Push niet!**

Hou het professioneel: een model komt om te poseren en voor niets anders!

Begluur haar niet tijdens het wisselen van kledij of het uitkleden.

Raak haar niet aan tenzij het nodig is en vraag dan toestemming; doorgaans zijn aanwijzingen voldoende om de goede pose aan te nemen.

Blijf altijd beleefd en hoffelijk; platvloerse opmerkingen en sexistische grapjes horen niet thuis in de fotostudio!

2.2 Regisseren is niet zo moeilijk

Heel wat amateurfotografen blijken er moeite mee te hebben hun, overigens eerzame, bedoelingen aan het model duidelijk te maken. Hebben ze eindelijk een model gevonden en dan strandt de sessie op het wederzijdse onbegrip. Wederzijds, want modelfotografie is een zaak van **twee** mensen. Een van de belangrijkste voorwaarden om goede modelfoto's te maken is de interesse van uw model in de fotografie; ook zij moet het leuk vinden om goede foto's van zichzelf te (laten) maken.

In dit verhaal gaan we er verder van uit dat jouw model een meisje is. Of jij, de fotograaf, man of vrouw bent doet eigenlijk niet zo erg ter zake, alhoewel een vrouwelijke fotograaf een vrouwelijk model ongetwijfeld anders zal benaderen als een man. Een meisje als model dus, dat is immers de meest voorkomende situatie. Het woord „meisje" mag je daarbij best ruim nemen, het kan iemand van vijftien zijn of van vijfenveertig. De leeftijd is onbelangrijk. Veel belangrijker is het feit of ze voor jou een goed onderwerp is. Met nadruk zeg ik dan onderwerp en beslist geen lijdend voorwerp.

Net als bij die bekende bank is het heel plezierig als het model met je meedenkt. Een verder uitgangspunt vormt het gegeven dat je, als amateurfotograaf, geen gebruik maakt van beroepsmodellen. Nee, we gaan ervan uit dat je op een goede dag de stoute schoenen hebt aangetrokken en iemand uit jouw omgeving hebt kunnen 'strikken' om voor je te poseren

En dan de regie

Goed, je bent zover en het model zit klaar. Je weet wat je wilt gaan doen en hebt dat ook met het model doorgesproken. Misschien heb je zelfs wat voorbeelden van wat je voor ogen hebt aan haar laten zien. Maar het model ziet zichzelf niet door jouw ogen en evenmin door het objectief van je camera. Zij kan bijv. het effect van de belichting niet beoordelen en jij moet nu de leiding in handen nemen. Je moet haar nu gaan vertellen hoe je het hebben wilt, hoe ze moet gaan zitten, liggen, staan, kijken, lachen, etc.

Je moet gaan regisseren en een behoorlijke regie voeren kan alleen een fotograaf die weet wat hij wil. Geef korte aanwijzingen maar doe dat zelfbewust, vriendelijk en eerlijk. Uiteraard beslist niet commanderen, dat pikt geen enkel model! Aarzel niet en help eventueel zelf bij het in de juiste houding zetten van (armen en benen van) uw model. Zeg herhaaldelijk tegen haar dat ze het erg goed doet maar dat je nu nog graag het hoofd een ietsje meer naar rechts zou willen, de linker arm nog een ietsje hoger, het rechterbeen een ietsje meer strekken of de buik iets meer inhouden. Houdt een afleidend gesprek, een mop kan de spanning heel goed breken en druk dan af op het juiste moment.

Een eindeloos heen en weer gepraat met het model moet je echter zien te vermijden. Hoewel in artistiek opzicht jij de baas bent, moet je je zin niet willen doordrijven en je model een pose willen laten aannemen die ze niet plezierig vindt. Vaak tilt ze veel zwaarder aan haar eigen anatomische onvolmaaktheden dan jij en dan dien je dat te respecteren.

Een wat lelijke neus, wat kleine borsten of magere benen kunnen voor je model beslist heel problematisch zijn en daar moet je zeker niet geringschattend over doen. Je moet de aandacht dan afleiden naar haar pluspunten en die fotografisch benadrukken. In een wat later stadium kun je haar wellicht bewijzen dat haar fysieke tekortkomingen niet zo ernstig zijn als ze zelf wellicht meent. Hou zo veel mogelijk natuurlijke houdingen aan, die zijn voor model en fotograaf het gemakkelijkst. En let daarbij steeds op de mooie ogen, de mooie handen, de slanke vingers, de mooie mond, die prachtige halslijn of haar goede figuur en complimenteer haar daarmee. Dat draagt bij tot een plezierige sfeer - net als de muziek - en daardoor gaat uw model het poseren wellicht erg leuk vinden, waardoor ze ook zelf initiatieven gaat ontplooiën. Want ze hoeft natuurlijk helemaal niet al die tijd maar statisch op een krukje te zitten.

Wanneer je een goede pose gevonden hebt dan is het zaak het model die zo kort mogelijk te laten aanhouden. Het lang aanhouden van een pose is nl. erg vermoeiend en daar moet je dus voor waken. Uiteraard betekent dat automatisch dat je het model de gewenste pose alleen op het moment van het feitelijke fotograferen laat aannemen. Voor het instellen hoeft ze die pose niet aan te nemen en ook tijdens allerlei pauzes in verband met wijzigingen van de cameraopstelling en/of de verlichting kan het model zich even ontspannen.

Voor iedere opname controleer je of de houding juist is en geef je aanwijzingen als dat nodig blijkt. Tussen twee opnamen in mag er niet te veel tijd zitten want dan gaat je model zich misschien vervelen en verveling is dodelijk! Maak dan gerust nog een opname waarvan je al van tevoren weet dat het helemaal niks wordt. De aandacht van het model moet echt gevangen blijven. Ook daarom blijf je zoveel mogelijk praten. Blijf haar maar vertellen hoe goed ze het doet, dat geeft haar zelfvertrouwen en dat is iets wat een onervaren model zeker nodig heeft.

Ook een wat minder gebruikelijke pose kan best een aardige opname opleveren; daartoe moet je dan met verschillende houdingen durven experimenteren.

Die onervarenheid maakt ook vaak dat het model wat cameraschuw is. Die schroom kun je veelal wat ondervangen door met dat enge ding (de camera) niet vlak onder haar neus in de weer te zijn. Hou wat afstand, dan voelt een model - zeker bij naaktopnamen - zich over het algemeen prettiger. Dat betekent echter dat je veelal met een licht teleobjectief zult moeten werken; 90 of 100 mm is ideaal.

Geduld is een schone zaak, zeker bij de modelfotografie. Want ondanks alle goede voorbereidingen, je glasheldere aanwijzingen en de prima medewerking van het model zul je de opname toch niet in een keer maken. Dat kost veel tijd maar het is een uitdaging om de schoonheid, die elke vrouw op de een of andere wijze in zich heeft op film vast te leggen.

2.3 Beeldtaal

Als je een juiste sfeer in een foto wilt brengen, moet je ook een beetje rekening houden met beeldtaal.

Iemand die triest of 'overpeinzend' moet kijken, laat je niet naar links kijken in je foto. Links kijken wordt in onze Westerse wereld beschouwd als toekomstgericht kijken, terwijl naar links kijken eerder retrospectief overkomt. Mogelijk heeft dat alles iets te maken met de wijze waarom we schrijven: van links naar rechts.

Iemand die je recht in de ogen kijkt, komt eerder uitdagend over.

3 – LOW-KEY-FOTOGRAFIE

3.1 Wat is low-key-fotografie?

Een lowkey foto bestaat vooral uit donkere tinten. Bijvoorbeeld (hoeft dus niet persé) een model met een donkere trui tegen een donkere achtergrond, met minimale belichting. Het is de kunst om juist de donkere partijen wel voldoende detaillering mee te geven.

Bij lowkey foto's zet je het accent door één of meer scherpe lichtrandjes. Die accentueren de vorm van het onderwerp.

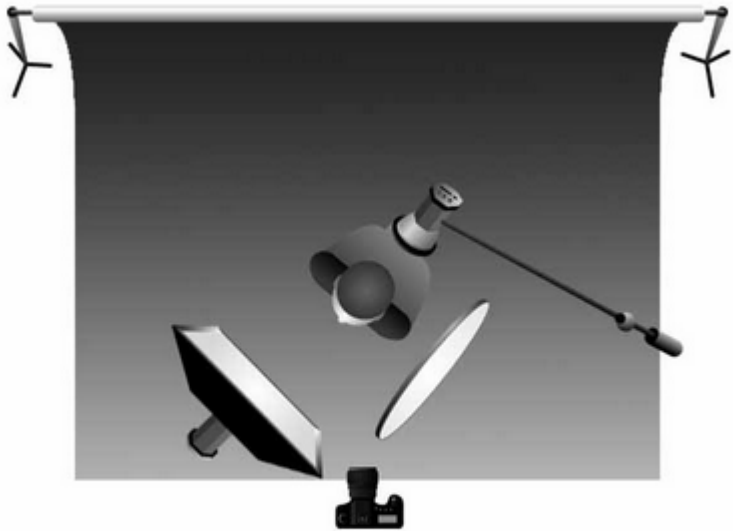
Met wat minimale invulling (denk aan reflectieschermen) kun je dan toch de structuur in je onderwerp zichtbaar maken, maar dan wel minimaal. De kunst is dus om ondanks het zware accent toch de volledige toonschaal te gebruiken.

3.2 Opstelling

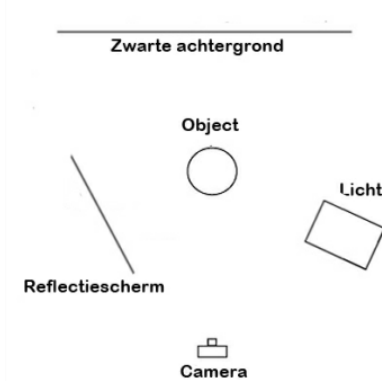
Bij een low key portret is het doel het model als het ware op te laten gaan in de achtergrond zonder hierbij al het detail te verliezen. Een low key portret zorgt voor een dramatisch effect.

Voor het maken van een low key portret wordt doorgaans gebruik gemaakt van een zwarte achtergrond (hoewel dat strikt genomen niet hoeft) en wordt het model met een kleine zwakkere lichtbron belicht.

Als key light voldoet een kleine softbox hier prima vanwege het zachte gerichte licht. Persoonlijk houd ik meer van een harder licht zoals licht met een reflector, een grid en barn doors om geen lichtverstrooiing te krijgen..

Belangrijkste in het oog te houden zaak is dat je zo weinig mogelijk licht op de achtergrond laat vallen. Daarom worden vaak lichtschermen gebruikt om de achtergrond volledig onbelicht te houden. Vanuit die optiek is het dus ook perfect mogelijk om met een witte achtergrond een low-key-opname te maken.

Door het beperkte licht zal alleen dat deel van het model te zien zijn dat daadwerkelijk voldoende belicht wordt.

Het model draagt vaak donkere kleding en staat op twee meter of meer van de zwarte achtergrond.

Hierdoor wordt de kans kleiner dat de achtergrond eventueel toch mee belicht wordt.

Er wordt gekozen voor een groot diafragma om de scherptediepte zo beperkt mogelijk te houden.

Het beeld wordt zo donker mogelijk gehouden met bijna geen details in de schaduwen maar niet dicht gelopen.

Het histogram geeft dus een berg aan de linker kant te zien zonder dat het zwart volledig dichtloopt. In het voorbeeld is gekozen voor een two light set-up. Het hoofdlicht is een kleine softbox, ongeveer 50x50cm, deze bepaalt de belichting.

Een reflector wordt gebruikt om te diepe schaduwen iets op te lichten en het haarlicht - met een snoot of reflector met grid om het licht te bundelen - zorgt voor de separatie met de achtergrond.

Bijvoorbeeld het hoofdlicht is $f/5.6$ en het haarlicht is dan $f/4$ of minder. Hierdoor ontstaat er wel een scheiding maar deze is mooi donker.

4 – HIGH-KEY-FOTOGRAFIE

4.1 Wat is high-key-fotografie?

Het tegenover gestelde van low key is natuurlijk high key. High key portretten worden gemaakt met een lichte, liefst witte, achtergrond. Een high key beeld geeft een helder en fris effect. Het model draagt doorgaans witte of anders lichte kleding. Een blanke huid en blond haar is een voordeel omdat dit van nature al licht is.

Een high key foto wordt dus gemaakt met een sterk dominerend licht. Dit betekent niet dat je de foto moet overbelichten, maar hij moet balanceren op het randje van de overbelichting. Maak zoveel mogelijk gebruik van witte tinten. Een high key foto moet uit hoofdzakelijk wit of lichtgrijze tinten bestaan. Vaak zijn het kleurloze foto's. Soms is er een zweem van zachte pasteltinten aanwezig. Felle en verzadigde kleuren worden meestal niet gebruikt. Het komt het beste naar voren als er in de foto een klein donker plekje zit. Dit versterkt het witte effect. Een high key foto is een hele luchtige foto, die veel wordt gebruikt voor portretten van jonge kinderen of mensen met blond haar. Witte dieren, en landschappen.

En high key foto is helder en licht en associëren we vooral met rust en vredig, blij en vrolijk, zuiver en puur.

4.2 Opstelling

De verlichting voor een high key foto moet vol en zacht licht zijn. Geen harde schaduwen bevatten. In de studio kun je diffuus licht gebruiken, dit haal je uit een softbox. Het is mooi als de omgeving van de foto een gevoel van tederheid neerzet, om het gevoel nog meer te versterken. Werk met veel lichtbronnen en reflectors, ook handig om een reflector op de grond te leggen, voor schaduwen onder de kin. Het hoofdlicht wordt meestal met een diffuse lamp gebruikt en

deze staat in dit geval voor het onderwerp. Je kunt een kale lichtbron op een groot reflecterend vlak richten zoals een helderwitte muur achter je, zo lang dit dicht bij en aan de voorzijde van je onderwerp is. De andere lichten gebruik je indirect of met diffusieschermen om de lichte schaduwen van het hoofdlicht in te vullen, zonder zelf nieuwe schaduwen te vormen. Je mag wel wat subtiele schaduwen laten staan voor wat kleuring en diepte.

Als je geen achtergrond, vloerdoeken en softboxen hebt, kun je prima gebruik maken van het beschikbare licht, reportageflitser en fotobewerkingssoftware.

Een achtergrond kan je beter apart uitlichten, dat kan met 1 lamp, maar is beter om met 2 lampen of flitsers te doen. Met een lamp aan elke kant maak je een mooi egaal spierwit vlak. De achtergrond verlichting mag niet op het voorwerp of in de camera lens vallen.

Bij een te lichte achtergrondverlichting wordt het contrast met het onderwerp te groot. Het onderwerp wordt dan overstraalt en wordt langs de randen minder mooi.

Stel je flitser zo in dat het histogram in je camera helemaal aan de rechterzijde komt. Voeg daarna nog een beetje extra licht toe om het in puur wit te veranderen.

